

Statenmededeling

Onderwerp

Overname glastuinbouwproject Deurne en update onderzoek aardwarmte

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Datum

12 maart 2019

Documentnummer

GS: 4483881

PS: 4493482

Kennisnemen van

Het overnameproces van het glastuinbouwproject Deurne (grond en aandelen Tuinbouwvestiging Deurne B.V.) en een update van het verloop van het onderzoek naar aardwarmte voor dit project.

Aanleiding

Overname glastuinbouwproject

a. Afnamegarantieovereenkomst

In 2010 heeft de provincie aan de gemeente Deurne de garantie verstrekt dat zij grond in het glastuinbouwprojectgebied - gelegen aan de provinciale weg N270 - die aan het einde van 2019 nog niet is uitgegeven, overneemt van de gemeente. Dit tegen een volgens vaste regels te bepalen prijs. De garantie is geformaliseerd in de "Afnamegarantieovereenkomst glastuinbouwgrond Deurne", gesloten door de provincie Noord-Brabant, de gemeente Deurne, de Tuinbouw ontwikkelingsmaatschappij (TOM) en Tuinbouwvestiging Deurne B.V. (TVD).

Het projectgebied is volledig in eigendom van de gemeente. Het is 150 ha groot, waarvan 130 ha uitgeefbaar is, geschikt voor 100 ha tuinbouwkassen. Het is een van de twee projectvestigingslocaties voor glastuinbouw in de provincie Noord Brabant waarop de provincie zich sinds het einde van de jaren '90 van de vorige eeuw heeft toegelegd. De andere locatie is het inmiddels tot ontwikkeling gekomen glastuinbouwgebied Nieuw Prinsenland in de gemeente Steenbergen.

b. Geen grond uitgegeven, PAS-problematiek, aardwarmte

Tot op heden is het niet tot gronduitgifte gekomen. De aanvankelijk beoogde kandidaten moesten afhaken vanwege de crisis van de jaren 2008 en 2009. Daarna heeft het tot 2017 geduurd voordat zich voor het eerst weer een

serieuze kandidaat heeft gemeld voor de vestiging van een glastuinbouwbedrijf. De gesprekken met deze kandidaat zijn vertraagd omdat de bedrijfsvestiging moet voldoen aan de regels van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), waarvoor een aanzienlijke reductie van het gebruik van fossiele brandstoffen (aardgas) nodig is. De enige methode die hiervoor geschikt lijkt is de winning van aardwarmte op grote diepte, waarover meer hierna.

Datum

12 maart 2019

Documentnummer

GS: 4483881

PS: 4493482

c. Duurzame glastuinbouw blijft het doel

Zowel de gemeente Deurne als de provincie blijven streven naar de invulling van het gebied met glastuinbouw. De gemeente heeft dit nog pas geleden bevestigd in haar Structuurvisie Deurne 2030, vastgesteld door de raad in maart 2018. In het project bestaat bijzondere aandacht voor duurzaamheid, waarbij niet alleen moet worden gedacht aan energievoorziening zonder aardgas, maar ook aan duurzame bouwmaterialen, extra waterzuivering etc.

d. Grond eerder overnemen van gemeente

De "Afnamegarantieovereenkomst glastuinbouwgrond Deurne" voorziet in overname van grond door de provincie in 2020. Omdat gronduitgifte vóór 2020 uitgesloten moet worden geacht vanwege de PAS-problematiek, heeft de gemeente Deurne reeds nu een beroep gedaan op de garantie, opdat de grond dit jaar kan overgaan naar de provincie. Daarbij wenst de gemeente dat de provincie alle grond in het projectgebied overneemt, dus niet alleen de voor uitgifte bestemde grond. Deze wens is redelijk te achten, omdat er nog geen grond is uitgegeven en essentiële voorzieningen, zoals infrastructuur voor gas en elektriciteit, nog niet zijn verwezenlijkt.

e. Aandelen TVD ook overnemen

Aangezien het onverminderd de bedoeling is dat het gebied wordt ontwikkeld voor glastuinbouw zal de provincie niet alleen de grond, maar ook de aandelen van de ontwikkelingsmaatschappij Tuinbouwvestiging Deurne B.V. (TVD) overnemen. De aandeelhouders, zijnde de gemeente Deurne en de Tuinbouw ontwikkelingsmaatschappij (TOM), zijn bereid om hieraan mee te werken. Te zijner tijd zullen wij de overname van de aandelen aan Provinciale Staten voorleggen in het kader van een zogeheten wensen- en bedenkingenprocedure.

f. Twee etappes overnameproces

Op verzoek van de gemeente vindt de overname plaats in twee etappes. In eerste instantie wordt een addendum bij de afnamegarantieovereenkomst gevoegd, waarin het overdrachtsproces van de grond en de uitgangpunten voor de prijsbepaling nader worden uitgelijnd. In de tweede etappe volgt de formele overname van het project te weten, grond en aandelen TVD. De eerste etappe is op dit moment bijna voltooid. De tweede etappe vindt plaats in het komende half jaar, uitmondend in de formele overdracht van de grond en de aandelen in TVD naar de provincie.

g. Rol gemeente Deurne na overname project

Na de overgang van het project naar de provincie behoudt de gemeente uiteraard haar publiekrechtelijke bevoegdheden, waaronder met name die betreffende het bestemmingsplan. De gemeente zal ook een faciliterende rol behouden, waarbij kan worden gedacht aan medewerking aan overname, tijdelijk beheer en teruglevering van openbaar gebied door TVD en aan parkmanagement indien gewenst. Hierover sluit de gemeente een exploitatieovereenkomst met TVD.

Onderzoek naar aardwarmte en projectplanning

Zoals hierboven in paragraaf b. is aangegeven lijkt winning van aardwarmte op grote diepte de enige methode om tot een zodanige reductie van het gebruik van fossiele brandstoffen te komen dat zich in het gebied vestigende glastuinbouwbedrijven kunnen voldoen aan de regels van het PAS. Enige tijd geleden is daarom het onderzoek naar ultra diepe aardwarmte (meer dan 3.500 meter diep) opgestart. Over de planning van dit onderzoek bent u geïnformeerd door middel van het memo van gedeputeerde Van Merrienboer van 13 juli 2018, nr. 4389089.

Helaas loopt de planning van het onderzoek en daarmee van het gehele aardwarmtewinningsproject uit, omdat de onderzoeksresultaten van het eind 2017 uitgevoerde seismisch onderzoek zijn tegengevallen. Het blijkt erg moeilijk te zijn om betrouwbare gegevens over de diepere ondergrond te verkrijgen. Nieuw seismisch onderzoek is duur en zal worden verricht in samenwerking met Energie Beheer Nederland B.V. (EBN, 100% staatsdeelneming), op zijn vroegst in de tweede helft van 2020. Dit betekent dat de productie van aardwarmte, als deze ter plaatse mogelijk blijkt te zijn en verder alles meezit, pas in 2024 tot stand komt, en niet in 2022 zoals vermeld in het hierboven genoemde memo van 13 juli 2018.

Bevoegdheid

De overname door de provincie van de grond in het projectgebied is een uitvloeisel van de in 2010 gesloten afnamegarantieovereenkomst (zie hiervoor paragraaf a. hierboven). Gedeputeerde Staten zijn bevoegd te beslissen over de grondovername.

Tot de overname van de aandelen in TVD zijn Gedeputeerde Staten eveneens bevoegd, zij het pas na raadpleging van Provinciale Staten in het kader van de zogeheten wensen- en bedenkingenprocedure op de voet van artikel 158, tweede lid, van de Provinciewet. Zoals vermeld in paragraaf e. hierboven zullen wij deze procedure over enige tijd inzetten, in het kader van de tweede etappe van het overnameproces voor het project.

Datum

12 maart 2019

Documentnummer

GS: 4483881

PS: 4493482

Kernboodschap

1. *De provincie neemt het glastuinbouwproject Deurne in zijn geheel over in 2019, dit wil zeggen zowel alle grond in het projectvestigingsgebied als de aandelen TVD. Deze overname is een uitvloeisel van de in 2010 gesloten "Afnamegarantieovereenkomst glastuinbouwgrond Deurne".*

Voor de onderbouwing van deze boodschap zie de paragrafen c., d. en e. hierboven.

2. *De overname vindt plaats in twee etappes, waarvan het overeenkomen van een addendum bij de afnamegarantieovereenkomst met de gemeente Deurne en de TOM de eerste is en de formele overdracht van de grond en de aandelen TVD de tweede.*

Voor de toelichting op deze boodschap zie paragraaf f. hierboven.

3. *De resultaten van het eind 2017 uitgevoerde seismisch onderzoek zijn tegengevallen en daardoor loopt de planning van het aardwarmteproject voor het projectvestigingsgebied voor glastuinbouw in Deurne uit, met twee jaren.*

Voor de toelichting op deze boodschap zie de tekst onder "Onderzoek naar aardwarmte" hierboven.

Consequenties

1. *De overname van het glastuinbouwproject Deurne brengt aanzienlijke risico's met zich mee. Hiervoor is in de reserve van het provinciaal Ontwikkelbedrijf een voorziening getroffen van €16,5 miljoen.*

De belangrijkste risico's voor het project zijn dat de PAS-problematiek niet kan worden opgelost en dat er uiteindelijk onvoldoende belangstelling blijkt te zijn voor vestiging van glastuinbouwbedrijven in het gebied.

2. *Als uitvoering van het project uiteindelijk niet haalbaar blijkt te zijn, dan zal de grond moeten worden verkocht als landbouwgrond.*

Gezien de ligging van het projectgebied is een andere bestemming dan voor land- of tuinbouw op dit moment niet goed denkbaar. Mocht het project onuitvoerbaar blijken, dan zit er, voor zover dit nu is te overzien, niets anders op dan verkoop van de grond als landbouwgrond. Bij de bepaling van de risicovoorziening is rekening gehouden met dit scenario.

Datum

12 maart 2019

Documentnummer

GS: 4483881

PS: 4493482

Europese en internationale zaken

In dit dossier zijn geen specifieke Europese of internationale aspecten aan de orde.

Datum

12 maart 2019

Documentnummer

GS: 4483881

PS: 4493482

Communicatie

De communicatie over de overdracht van het glastuinbouwproject is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de directie van TVD. Over het verloop van het aardwamteproject hebben gedeputeerde Van Merrienboer en wethouder Schlösser van de gemeente Deurne de belangstellende ondernemers persoonlijk geïnformeerd.

Vervolg

Het ontwerpbesluit voor de overname van de aandelen TVD zullen wij voor de zomervakantie van 2019 voorleggen aan Provinciale Staten. Over de verdere ontwikkeling van het glastuinbouwproject Deurne blijven wij Provinciale Staten informeren via het Meerjarenperspectief Ontwikkelbedrijf, Werklocaties en MIPP-projecten. Dit verschijnt tweemaal per jaar als bijlage bij de begroting en bij de jaarrekening. Daarin maken wij ook melding van de voortgang van het aardwamteproject voor het glastuinbouwproject.

Bijlagen

Geen

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: de heer W. (Ward) de Bruijn

Opdrachtnemer: de heer M.A. (Marcel) van Uden